

Навчання дітей з порушеннями слуху в умовах воєнного часу: з досвіду закладів освіти. Корисні посилання

*Світлана Литовченко, Оксана Таранченко, Валентина Жук, Ольга Вовченко (Прокопенко),
Володимир Шевченко, Віра Литвинова*

Вже два тижні здійснюється освітній процес в умовах воєнного стану після вимушених канікул, які були оголошені через жорстоке вторгнення РФ на територію України. Навчання за дистанційною формою відновлено в 11-и областях, де дозволяє безпекова ситуація.

Педагоги спеціальних закладів освіти для дітей з порушеннями слуху активно залучені до волонтерської діяльності, здійснюють справжні подвиги у надважкий період, про які ми обов'язково напишемо після перемоги.

Навчання учнів, викладання в таких складних умовах також подвиг.

◆ З досвіду педагогів, які навчають дітей з порушеннями слуху:

- для дітей дошкільного віку під час дистанційної роботи більш ефективними є індивідуальні зустрічі/заняття (за індивідуальним планом) відповідно до можливостей, рівня підготовки дитини, психологічного стану; дистанційні заняття у форматі онлайн проводяться не кожного дня; батькам надсилаються завдання для дітей та рекомендації щодо їх виконання (рекомендації зручно обговорювати під час запланованого онлайн заняття чи організувати консультації за потреби);

- більшість наших школярів сумлінно ставляться до навчання, серйозні та дисципліновані, виконують завдання, проте педагоги визнають, що повноцінне навчання не завжди є можливим, не навантажують учнів, кількість уроків може бути зменшена (наприклад, у початковій школі в режимі онлайн проводяться уроки з математики, української мови, курсу «Я досліджую світ», частина матеріалу надсилається для опрацювання за можливості); корекційні заняття частково планується проводити після відновлення очного формату, надаються матеріали для самостійного опрацювання та рекомендації;

- варто акцентувати на індивідуальному підході із врахуванням психологічного стану учнів, можливостей долучитися до онлайн навчання, рівня підготовки тощо; поступовому включенні до освітнього процесу, сприянні виходу із стану стресу, а також на співпраці з батьками – підготовка матеріалів для батьків, проведення консультацій, психологічна підтримка;

- педагоги, зокрема дошкільних груп, також поєднують навчання та супровід «своїх» діток та дітей, які вимушено переїхали з інших міст та проживають поряд.

◆ Інклюзивно-ресурсні центри у регіонах, де відновлено навчання, працюють переважно у дистанційному режимі, надають консультативну, методичну та психологічну підтримку, за можливості проводять корекційно-розвивальні заняття; у більшості центрів комплексна оцінка розвитку дітей не проводиться (варто попередньо зателефонувати до ІРЦ та дізнатися режим роботи). Якщо потрібно отримати копію висновку можна звернутися за посиланням bit.ly/367NH0z.

◆ Пропонуємо посилання на посібники та підручники, підготовлені співробітниками Відділу освіти дітей з порушеннями слуху Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України:

Дитина з порушенням слуху. Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 56 с. <http://lib.iitta.gov.ua/714037/1/>

Дитина з порушенням слуху: навігація для батьків. Київ, 2018. 47 с. <https://lib.iitta.gov.ua/715811/1/>

Навчання дітей з особливими освітніми потребами. Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 300 с. (Інклюзивна освіта). <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/719075>

Навчання дітей із порушеннями слуху: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 216 с. <http://lib.iitta.gov.ua/719471/1/>

Учні початкових класів із порушеннями слуху: навчання та розвиток : навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 144 с. <https://lib.imzo.gov.ua/.../dlya-pedagogchnikh.../>

Стежки у світ: навчально-наочний посібник для роботи з дошкільниками з порушеннями слуху (у 3 книгах). Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. 236 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/.../%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%96%D0...>

Стежки у світ: програма розвитку дітей дошкільного віку зі зменшеним слухом. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 248 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/.../%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%96%D0...>

Методичні рекомендації з фізичного розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями слуху / Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 48 с <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/7731>

Комплект корекційно-розвиткових програм для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями слуху.

<https://mon.gov.ua/.../navchalni.../korekcijni-programi>, <https://lib.iitta.gov.ua/711510/>,
<https://lib.iitta.gov.ua/711511/>

Підручники для дітей з особливими освітніми потребами
<https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>

Електронна бібліотека НАПН України, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України

<http://lib.iitta.gov.ua/view/divisions/ins=5Fspe=5Fped/>

◆ Для дистанційного навчання здобувачі освіти та вчителі можуть використовувати національну електронну платформу «Всеукраїнська школа онлайн», Телеграм-канал «Підтримай дитину», в якому публікуються ігри, вправи та поради для підтримки дітей у складні часи, зокрема й завдання та вправи для дітей з особливими потребами, інформацію з сайту МОН України bit.ly/3iA7lF7 тощо.

◆ Співробітники Відділу освіти дітей з порушеннями слуху надають консультативну та методичну підтримку педагогам та батькам дітей з порушеннями слуху.

- *Навчально-методичні посібники* спрямовано на науково-методичне забезпечення реалізації Державного стандарту початкової освіти, впровадження методик компетентнісного навчання
- *Цільова аудиторія:* педагоги спеціальних та інклюзивних закладів, фахівці, які працюють з дітьми з порушеннями слуху
- *Рекомендовано Міністерством освіти і науки України.*

Серія посібників для батьків

- на часі супровід дитини з та її сім'ї, починаючи з раннього віку; максимальне залучення батьків; налагодження партнерських взаємин;
- відділом розроблено *серію посібників для батьків*, які системно представляють особливості діагностики, слухопротезування, раннього втручання та слухової допомоги в контексті міждисциплінарного підходу;
- містять корисну інформацію, підказки про перші кроки, які слід здійснити в ситуації діагностування порушення слуху.

